

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa J. Z.

przeciwko S. M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 maja 2015 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 10 lutego 2015 r.,

1. oddala zażalenie;

**2. oddala wniosek radcy prawnego M. K. o przyznanie
wynagrodzenia za udzielenie powodowi z urzędu nieopłaconej
pomocy prawnej w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 10 lutego 2015 r. odrzucił wniosek powoda o doręczenie wyroku tego Sądu z dnia 23 stycznia 2015 r. z uzasadnieniem. Podkreślił, że dnia 2 lutego 2015 r. pełnomocnik powoda będący radcą prawnym nadał na pocztę wniosek o doręczenie mu wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 23 stycznia 2015 r. z uzasadnieniem, składając jednocześnie w tym samym piśmie procesowym wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wymienionego wniosku. Nie dołączył jednak dowodu doręczenia odpisu tego pisma

pozwanemu, zastępowanemu również przez radcę prawnego, albo dowodu jego wysłania przesyłką poleconą. Zarządzeniem przewodniczącego z dnia 10 lutego 2015 r. dokonano zwrotu pisma w części, w jakiej zawiera ono wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że art. 132 § 1 k.p.c. nakazuje pełnomocnikom, będącym m.in. radcami prawnymi, wzajemne doręczanie sobie w toku sprawy bezpośrednio odpisów pism procesowych z załącznikami oraz dołączenie do pisma procesowego wniesionego do sądu dowodu doręczenia drugiej stronie odpisu lub dowodu jego wysłania przesyłką poleconą. Rygorem niedołączenia dowodu doręczenia albo dowodu wysłania pisma przesyłką poleconą jest zwrot pisma bez wzywania do usunięcia tego braku. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie budzi wątpliwości, że określenie „w toku sprawy” oznacza stan, którego nie kończy wydanie przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku. Sąd Najwyższy wskazał w uchwale z dnia 27 października 2005 r., III CZP 65/05 (OSNC 2006, nr 3, poz. 50), wydanej w okresie obowiązywania art. 479⁹ § 1 k.p.c. zawierającego uprzednio analogiczne rozwiązanie jak obecnie w art. 132 § 1 k.p.c., że przewidziany w tym przepisie obowiązek dołączenia do pisma procesowego wniesionego do sądu dowodu doręczenia drugiej stronie odpisu tego pisma albo dowodu wysłania go listem poleconym nie dotyczy wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku (art. 328 § 1 k.p.c.). Uzasadniając tę uchwałę, Sąd Najwyższy wskazał, że taki wniosek składany jest wyłącznie w interesie wnoszącego, a jego treść i cel nie mogą wpłynąć na sytuację procesową innych osób. W odniesieniu do wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie z uzasadnieniem wyroku sądu drugiej instancji w sprawie, w której przysługuje skarga kasacyjna, argument ten nie może znaleźć zastosowania. Złożenie wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem jest koniecznym warunkiem wniesienia skargi kasacyjnej, skoro zgodnie z art. 387 § 3 k.p.c. orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się wyłącznie stronie, która w terminie tygodniowym od ogłoszenia sentencji żądała doręczenia, zaś zgodnie z art. 398⁵ k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Przepisy o skardze kasacyjnej nie zawierają rozwiązania analogicznego do art. 369 § 2 dotyczącego wniesienia apelacji. W konsekwencji bezskuteczny upływ terminu

przewidzianego w art. 387 § 3 k.p.c. wyklucza wniesienie skargi kasacyjnej i powoduje zakończenie procesu. Nie sposób zatem uznać, że złożenie wniosku o przywrócenie tego terminu nie wpływa na sytuację procesową strony przeciwnej i nie wywołuje potrzeby podjęcia przez nią obrony. Do wniosku o przywrócenie terminu przewidzianego w art. 387 § 3 k.p.c., złożonego w sprawie, w której przysługuje skarga kasacyjna od orzeczenia sądu drugiej instancji, znajduje zatem zastosowanie art. 132 § 1 k.p.c.

Powód wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego. Wskazał, że art. 132 § 1 k.p.c. pełni funkcję wykonawczą względem art. 128 § 1 k.p.c., a więc znajduje zastosowanie wyłącznie do takich pism procesowych (i ich załączników), które podlegają doręczeniu drugiej stronie postępowania. Takim pismem nie jest wniosek o sporządzenie uzasadnienia wydanego orzeczenia, a te same warunki muszą dotyczyć także wniosku o przywrócenie terminu do złożenia tego wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powód ma rację twierdząc, że wymaganie przewidziane w art. 132 § 1 k.p.c. należy odczytywać łącznie z art. 128 § 1 k.p.c. W konsekwencji rzeczywiście nie wymaga doręczenia drugiej stronie postępowania wniosek o sporządzenie uzasadnienia. To jednak nie budziło wątpliwości także Sądu Apelacyjnego. Problem dotyczy jednak wniosku o przywrócenie terminu do zgłoszenia wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. W tym zakresie powód enigmatycznie wskazuje, że "według strony powodowej warunki formalne, jakie dotyczą wniosku o uzasadnienie wyroku, dotyczą również wniosku o przywrócenie terminu na tą czynność". Brak jest jednak jakichkolwiek argumentów mających uzasadniać tę tezę. Tymczasem różnicę między obydwojema rodzajami wniosków trafnie dostrzegł Sąd Apelacyjny, który w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia trafnie wskazał, że różnią się one przede wszystkim co do zakresu potencjalnych działań drugiej strony. Wniosku o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem się nie doręcza drugiej stronie w trybie art. 132 § 1 k.p.c., ponieważ druga strona w żaden sposób nie może mu przeciwdziałać. W razie złożenia wniosku w terminie jest obowiązkiem sądu spełnienie zamieszczonego w nim żądania: sąd nie może o tym decydować, zatem nie można argumentować,

aby sąd tego żądania nie spełnił. Odmierna jest ocena dotycząca wniosku o przywrócenie terminu, o którego zasadności decyduje sąd. Wnioskodawca powinien przekonać sąd o potrzebie przywrócenia terminu, zaś druga strona może argumentować, dlaczego przywrócenie terminu nie powinno mieć miejsca. Skoro zatem w odniesieniu do tego wniosku działanie drugiej strony może zostać podjęte i może wpłynąć na kierunek orzeczenia sądu, to taki wniosek musi być jej doręczony, bez względu na to, czy jest składany przez profesjonalnego pełnomocnika, czy nie. Inna jest jedynie konsekwencja, gdy, nieprawidłowo, wniosku takiego nie doręczy bezpośrednio drugiej stronie profesjonalny pełnomocnik, bo wtedy znajduje zastosowanie art. 132 § 1 k.p.c. W tym stanie rzeczy zażalenie jest nieuzasadnione i podlega oddaleniu.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).